

BRANSCHFÖRENINGEN FÖR STORKÖKSLEVERANTÖRER
THE SWEDISH CATERING EQUIPMENT MANUFACTURERS AND DISTRIBUTORS ASSOCIATION

2021-05-14

INFORMATION FRÅN BFS

Om tillämpningen av miljö- och hälsokrav från bygg- och fastighetsbranschen

Om BFS

Branschföreningen för Storköksleverantörer (BFS) har som medlemmar Sveriges ledande tillverkare och leverantörer av apparater, utrustning och inredningar till storkök. Medlemsföretagens produkter används inom en rad viktiga samhällsfunktioner såsom restauranger, sjukhuskök, skolor, butiker, kontor, caféer, barer med mera. Företagens kunder finns i såväl privat som offentlig sektor. Hanteringen är alltså uteslutande mellan företag och "business to business". Inom BFS arbetar vi kontinuerligt med frågor som rör lagstiftning, standarder, miljö, säkerhet och offentlig upphandling.

Om apparater, utrustning och inredningar till storkök

Produktspannet i branschen är enormt, med mer eller mindre specialanpassade produktlösningar för användning i professionella miljöer där kraven från kunder och användare är mycket högt ställda. Det gäller krav på produkternas funktion och funktionalitet, kvalitet, hygien, pris, driftskostnader etc.

För tillverkare innebär detta komplexa avvägningar och många aspekter att ta hänsyn till för att skapa "hållbarhet": funktion, miljö/hälsa/säkerhet och ekonomi.

Kommersiell köksutrustning är alltså designad och tillverkad för lång livslängd i professionella kök, där användningen är intensiv. Därför är storköksapparater tillverkade av högvärdiga material såsom rostfritt stål, aluminium, koppar med mera. Generellt gäller att utrustningen har ett högt andrahandsvärde, den kan lätt renoveras och när den behöver skrotas är skrotvärdet högt och återvinningsgraden av materialen är hög, mycket tack vare proportionellt stor andel rostfritt stål i konstruktionerna.

Dessutom finns sedan lång tid en stor miljömedvetenhet hos såväl tillverkare som kunder. Så har till exempel diskmaskinernas vattenförbrukning minskat radikalt och energiförbrukningen i modern utrustning är nere på mycket låga nivåer.

Om lagkrav och andra krav anpassade för produkter i storköksbranschen

Storköksapparater är definitionsmässigt att betrakta som elektrisk utrustning/elutrustning, som lyder under ett antal lagar och förordningar baserade på EU:s regelverk och som sammantaget syftar till att skydda människors hälsa och miljön. För storköksapparater är redan viss specifik lagstiftning på plats och ytterligare lagstiftning håller på att utvecklas. Många storköksapparater med rörliga delar är också definitionsmässigt maskiner och lyder under EU:s maskindirektiv implementerat i arbetsmiljöverkets föreskrifter. Exempel på relevant lagstiftning med koppling till skydd av människors hälsa och miljö:

BESÖKSADRESS

Storgatan 19
Stockholm

POSTADRESS

Box 5501
SE-114 85 Stockholm

TELEFON

+46 8 783 82 40

WEBB

www.bfs.se

- RoHS-direktivet, implementerat i Kemikalieinspektionens (KemI) föreskrifter, syftar till att minska riskerna genom att ersätta de mest farliga ämnena i elektrisk och elektronisk utrustning med mindre farliga ämnen eller alternativ teknik.
- WEEE-direktivet är implementerat i svensk förordning om producentansvar, med Naturvårdsverket som ansvarig myndighet. Producentansvarsförordningen syftar bland annat till att främja åtgärder som minskar mängden elutrustning som blir avfall, minska de problem för människors hälsa och miljön som elavfall ger upphov till och att producenter ska ta ansvar för de problem som elavfall ger upphov till och till att ge dem drivkrafter att vidta avfallsförebyggande åtgärder.
- Ekodesign-direktivet är ett ramdirektiv, där genomförandeförordningar successivt kommer på plats. Sådana förordningar finns redan på plats för kyl och frys för professionellt bruk samt för kyl och frys för handeln (med direkt försäljningsfunktion). Här är Energimyndigheten Sveriges myndighet. Ekodesigndirektivet ska förbättra produkternas miljöprestanda under hela livscykeln. Kraven fungerar som ett golv för att förbjuda och ta bort de allra sämsta produkterna på marknaden, sett ur ett energiperspektiv. Kraven tas fram genom en livscykelanalys. Tidigare har framför allt produktens energianvändning i användarfasen varit den största anledningen för att en produkt fått ekodesignkrav. Numera blir det allt vanligare att ta hänsyn till hela produktens livscykel och även sätta krav på teknisk livslängd, återvinning, reparerbarhet, vattenanvändning, utsläpp till miljön, informationskrav kring farliga ämnen med mera.
- Reach-förordningen, som på EU-nivå reglerar kemikalier, gäller "rakt av" i Sverige och KemI är myndighet. Det är genom Reach som arbetet med bedömningar och eventuella regleringar (förbud eller begränsningar) av till exempel flamskyddsmedel sker. Informationskyldighet till återförsäljare och yrkesmässiga användare gäller för produkter/varor som innehåller ämnen på den s.k. kandidatlistan, d.v.s. SVHC-ämnen ("Substances of Very High Concern).
- F-gasförordningen reglerar fluorerade växthusgaser och Naturvårdsverket är myndighet.
- Utöver lagkrav finns Upphandlingsmyndighetens kriterier för miljöanpassad upphandling av storkök/storköksutrustning.

Om bygg- och fastighetsbranschens krav

Av **SundaHus'** webbplats framgår:

"SundaHus Miljödata är marknadsens ledande system för medvetna materialval inom bygg- och fastighetsbranschen. Systemet innehåller en mängd funktioner som innebär att det kan användas tids- och kostnadseffektivt i hela bygg- och förvaltningsprocessen."

Av **Byggvarubedömningens** webbplats framgår:

"Byggvarubedömningen drivs i form av en icke-vinstdrivande ekonomisk förening bestående av aktörer i samhällsbyggnadssektorn som har fastighetsutvecklande verksamhet.

Vi bedömer byggrelaterade produkter utifrån dess kemiska innehåll, miljöpåverkan under livscykeln och i förlängningen även social påverkan i leverantörsledet. Detta gör vi för att främja produktutvecklingen mot en giftfri och god bebyggd miljö samt ansvarsfulla leverantörsled."

BESÖKSADRESS

Storgatan 19
Stockholm

POSTADRESS

Box 5501
SE-114 85 Stockholm

TELEFON

+46 8 783 82 40

WEBB

www.bfs.se

BRANSCHFÖRENINGEN FÖR STORKÖKSLEVERANTÖRER
THE SWEDISH CATERING EQUIPMENT MANUFACTURERS AND DISTRIBUTORS ASSOCIATION

Av **BASTAs** webbplats framgår:

”BASTA ger er verktygen som möjliggör trygga och giftfria materialval. Vårt system är vetenskapligt baserat med syftet att fasa ut särskilt farliga ämnen från bygg- och anläggningsprodukter”. ”Vägen till giftfritt byggande! BASTA är ensamt på marknaden om att erbjuda fritt tillgänglig information om trygga materialval.”

Av **Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 305/2011*** om fastställande av harmoniserade villkor för saluföring av **byggprodukter**, artikel 2 Definitioner, punkt 1 framgår:

”byggprodukt: varje produkt eller byggsats som tillverkas och släpps ut på marknaden för att varaktigt ingå i byggnadsverk eller delar därav och vars prestanda påverkar byggnadsverkets prestanda i fråga om de grundläggande kraven för byggnadsverk.”

BFS' ståndpunkt

- Vi är positiva till att bygg- och fastighetsbranschen arbetar med miljöanpassning.
- Storköksapparater är definitionsmässigt elektrisk utrustning/elutrustning eller maskiner och omfattas av bland annat lagar och förordningar för sådana produkter.
- I de fall bygg- och fastighetsbranschen, utöver att säkerställa lagefterlevnad, har behov av ytterligare bedömning av produkter från vår bransch, anser vi att de ska bedömas med kriterier som är anpassade för storköksutrustning.
- Vi anser att bygg- och fastighetsbranschen vid upphandling ska hänvisas till Upphandlingsmyndighetens kriterier som är fastslagna specifikt för hållbar upphandling av storkök och storköksutrustning.
- Upphandlingsmyndighetens kriterier ställer relevanta krav avseende olika hälso- och miljöaspekter, inklusive energiåtgång och kemikalieinnehåll, baserade på Ekodesign-, WEEE- och RoHS-direktiven samt andra lagkrav.
- Upphandlingsmyndighetens kriterier är - på samma sätt som till exempel BASTA - ett egendeklarationssystem med krav på verifikat.
- Storköksapparater är inte ”bygg- och anläggningsprodukter” eller ”byggvaror” enligt definitionen i byggproduktförordningen*.
- Vi anser att Sunda Hus, Byggvarubedömningen, BASTA och andra miljöinitiativ i byggbranschen ska hålla fast vid att man arbetar med kriterier anpassade för ”bygg- och anläggningsprodukter”, ”byggvaror” etcetera enlighet med rådets definition av byggprodukter*.
- Kriterierna från Sunda Hus, Byggvarubedömningen, BASTA o dyl. är inte anpassade för bedömning av storköksutrustning.
- Vi anser att BASTA och andra miljöinitiativ i byggbranschen bör informera användare i bygg- och fastighetsbranschen och leverantörer av storköksutrustning om att byggbranschens miljökriterier och bedömningssystem endast är avsedda för bygg- och anläggningsprodukter och istället hänvisa till Upphandlingsmyndighetens specifikt anpassade kriterier, se <https://www.upphandlingsmyndigheten.se/kriterier/bygg-och-fastighet/storkok/>

BESÖKSADRESS

Storgatan 19
Stockholm

POSTADRESS

Box 5501
SE-114 85 Stockholm

TELEFON

+46 8 783 82 40

WEBB

www.bfs.se